

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1719

Quæst. 252. Qui sint effectus hujus pacti in diem addictionis existente jam illa conditione resolutive.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73957](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73957)

alis venditio, emptori competat actio empti venditi, emptorque agere potest contra venditorem ad rem sibi tradendam. Lauterb. l. c. §. 7. citans alios. Secundò, quòd possit rem dare in pignus, usque dum melior conditio offeratur. L. 4. §. 8. ff. de in diem addit. Mull. l. c. th. 34. Tertiò, quòd traditione accedente transferatur interim in emptorem dominium, si venditor fuit dominus illius. L. 4. §. 6. ff. eod. fructusque ex re perceptos facit suos, etsi revocabiliter. cit. l. 4. §. 1. 2. ff. eod. Mantic. de rac. & ambig. convent. l. 4. tit. 28. n. 6. Mull. l. c. lit. d. Lauterb. §. 8. Acquiritur etiam ei thesaurus, Arg. l. unic. C. de thesau. Muller. Lauterb. LL. cit. ita ut etiam resoluta dein emptione, eum retineat; cum nec pars, nec fructus fundi sit, juxta l. 7. §. 12. ff. solut. matrim. his non obstantè, quòd emptio retro resolvatur; cum sufficiat, quòd locus dicatur proprius inventoris, licet is habeat dominium revocabile illius, ita Lauterb. cit. §. 8. ubi etiam, quæ ulterius in contrarium objiciuntur, resolvit. Quartò, quòd pertineant quoque ad emptorem omnia commoda & incommoda. L. 4. l. 11. §. 10. quod vi vel clam. Mull. l. c. lit. a. Quintò, quòd res pereat emptori; quia is ejus dominus est. Mantic. l. c. n. 8. Muller. Lauterb. LL. cit. juxta l. 2. §. fin. ff. de in diem addit. Uti autem post rei interitum melior conditio afferri nequit, ita nec licitatio amplius locum habet, etiam respectu vel ratione partus aut fructuum ex re perceptorum adhuc existantium, dum nimirum interitus rei est totalis: secus autem, si res vendita, etsi deterior facta, aut pars ejus adhuc superlit. L. 4. §. 1. & 2. ff. de in diem addit. Mantic. l. c. n. 35. & seg. Muller. Lauterb. LL. cit. Sextò, quòd ubi amittit rei emptæ possessionem, possit eam vindicare, seu ejus vindicem instituere. L. 41. & 66. ff. de rei vind. aut publiciana in rem agere. L. 2. §. fin. ff. de in diem. junctà l. 11. §. 4. de publ. in rem act. Muller. l. c. Lauterb. §. 4. Septimò, quòd competat ei interdictum quod vi aut clam. cit. l. 4. §. 4. l. 11. l. si fundus. ff. quod vi aut clam. AA. iidem LL. cit. ita tamen, ut emolumentum, quod ex hoc interdicto percipit emptor, adveniente conditione resolutiva restituatur venditori, ut Muller. juxta cit. l. 11.

2. Dixi: Pendente conditione resolutiva: nam dum contractum conditionaliter, nimirum sub conditione suspensiva ipsius venditionis. V. g. nisi intra mensem melior conditio oblata fuerit, fundus meus tibi venditus esto: sicut ipsa venditio in pendente est & imperfecta, ita ut etiam traditione subsequente, nullatenus dominium transferatur in emptorem. Arg. cit. l. 4. Faber. in rational. adeand. L. Franzk. eod. tit. n. 8. Zoëf. n. 5. Perez. in Cod. de pact. inter empt. & venditor. n. 2. Lauterb. §. 22. Muller. l. c. lit. n. nec rem istam usufrucit, nec fructus ad eum pertinent. cit. l. 4. nec interitus rei totius, nec periculum rei preceptæ vel deterioratæ, pendente hac conditione, ad eum pertinet. L. 8. ff. de peric. & commod. rei vend. Lauterb. l. c. Si verò, ut Idem, res ex parte perierit & deterior tantum facta, periculum existente conditione, pertinet ad emptorem. Sed neque ex tali contractu conditionato, quia non est vera alienatio, debetur laudemium secundum Brunem. ad l. 1. ff. de in diem addit. n. 7. apud Lauterb. cit. §. 9. bene si contrahatur sub conditione resolutiva, pro quo Lauterb. citat Tiraq. &c. Existente verò hac conditione seu meliore conditione non allata intra tempus statutum, vel eà rejectâ venditio retro censetur perfecta, ita ut emptor ex tempore contractus domi-

nium, fructus & omnia commoda acquisivisse censetur. L. 11. §. 1. ff. qui pot. in pign. Lauterb. §. 23. citatis Molin. cit. d. 379. in fine. Bonacin. & aliis. Deficiente verò conditione, seu allata meliore conditione, deficit quoque omnino talis conditionalis venditio. L. 4. §. 5. ff. de in diem addit. l. 37. ff. de contrah. empt. Lauterb. §. 24.

Quæst. 252. Qui sint effectus hujus pacti in diem additionis, existente jam conditione illa resolutiva?

Resp. Adveniente illa conditione, seu oblata meliore conditione, & venditore eam acceptante, mox emptio facta resolvitur. L. 2. ff. de in diem addit. ita ut retro ab ipso initio pro non facta habeatur; & ac si res sine causâ tradita fuisset. Lauterb. §. 10. juncto §. 11. ac proinde emptor mox desinit esse dominus, dominio redeunte ad venditorem. L. 1. §. fin. ff. de in diem. & l. 41. ff. de R. V. cessat rei vindicatio. cit. l. 41. simulque omnes actiones ratione rei quasita. cit. l. 4. §. 4. Mantic. l. c. n. 16. Lauterb. §. 11. cessat item ipso jure pignus, si res interea ab emptore fuerat oppignorata. cit. l. 4. §. 1. ff. eod. l. 3. quib. mod. pign. solv. Muller. l. c. th. 34. lit. 6. citatis Tholof. Syntag. jur. l. 25. c. 17. n. 5. Fabro in Rational. ad l. 3. ff. de in diem &c. Siquidem jus venditoris est anterius jure pignoris, quòd ab emptore datum creditori; fructus quoque omnes omniaque commoda ex re percepta cedunt venditori, & non secundo emptori. L. 4. §. 4. l. 14. §. 4. ff. de in diem. ubi posteriore loco dicitur: emptorem, qui meliorem conditionem attulerit, præter corpus nihil sequitur, quod venierit. Lauterb. cit. §. 11. Quamvis autem fructus consumptos restituendos esse, quatenus exinde emptor factus est ditior, dicant Zoëf. ad tit. de in diem addit. & alii, tamen omnes consumptos generaliter & sine diminutione refundendos esse, cum Raht. assert. 75. & aliis tradit Lauterb. l. c. idem est de refundendo damno, si rem consumpsit; cum nemo consumere debeat, quòd scit alteri (etiam in eventum conditionis futuræ) restituendum. Item si rem suâ culpâ deteriorem fecit, ut Idem remittens ad l. 14. §. 1. ff. de in diem. Nihilominus potest emptor expensas, quas in rem necessariò factas probare potest deducere. L. 16. ff. eod. nimirum ex fructibus, aut si hi non sint, illas repetere à venditore actione empti. cit. l. 16. & l. 4. ff. eod. Mantic. l. c. num. 18. Lauterb. l. c. §. 12. cum, ut Idem, novum non sit, ut contractu reddito nullo, ex eodem adhuc detur actio. Item potest emptor deducere pretium, quòd pro re solvit; cum æquum sit, ut ubicunque venditor recipit cum fructibus, ipse pretium restituat cum usuris. L. 29. §. 2. ff. de adil. edict. Muller. l. c. th. 34. lit. 8. citans Mantic. de rac. & ambig. convent. l. 4. tit. 28. num. 18. Lauterb. loc. cit. remittens ad Brunem. in l. fin. ff. de in diem. ubi is, quando primus emptor ratione pretii & expensarum contra secundum emptorem actionem habeat. Quin & in hoc emptori jus retentionis rei concedi, ait Lauterb. loc. cit. An etiam restituenda emptori arrha, si quæ data, remittit ad Molin. de f. & f. tr. 2. d. 379. à num. 12. Franzk. de Landemio. cap. 5. & 14. Bonac. & alios, qui id affirmant. De cæterò in hoc casu, adveniente nimirum conditione resolutiva, res ipso jure sine ulla traditione redit ad venditorem, ita ut dominium illius ab eo nunquam recessisse censetur. Muller. loc. cit. th. 34.

ih. 34. lit. a. Lauterb. §. 13. Castrop. rr. 33. d. 5. p. 32. num. 7. Competitque ei vindicatio rei, non tantum contra emptorem, sed etiam contra quemlibet illius possessorem. Mant. loc. cit. num. 11. Franzk. cit. c. 5. n. 63. Molin. loc. cit. num. 7. Covar. l. 3. var. c. 8. num. 1. Sc. quos citat & sequitur Lauterb. cit. §. 13.

Quaest. 253. Quae conditiones requirantur, ut pactum in diem additionis pure factum dictos effectus habeat?

1. **R** Esp. Ut emptio retro pro nulla habeatur, resque ipso jure sine traditione redeat ad dominium venditoris, requiritur primo (de quo tamen plures controvertunt, ut videbitur ex mox dicendis: ut contrahentes utantur verbis directis quae important resolutionem contractus directo & ipso jure. Idque, ut Lauterb. loc. cit. §. 14. vel formaliter seu vi propria. V. g. res sit inempta, in vendita, emptio sit infecta: vel per necessariam consequentiam, ita ut resolutionem ipso jure factam praesupponant. V. g. liceat venditori rem vindicare, vel eam recipere; & hanc quidem esse sententiam communem fatetur Castrop. loc. cit. eamque sine controversia omnibus placuisse, scribat Tiraquel. de retract. convent. §. 1. gl. 7. n. 17. nimirum, ut, si contrahentes utantur verbis obliquis. V. g. res restituatur, revertatur, recedatur a contractu, hic effectus non sequatur, seu emptio ipso jure non resolvatur, & dominium ipso facto non redeat ad venditorem, sed requiratur factum hominis, non secus ac dictum supra de pacto legis commissoriae. Nihilominus ab ea recedunt Covar. loc. cit. Mant. loc. cit. num. 14. Raht. de rescind. vendit. asserit. 71. Molin. loc. cit. d. 378. n. 9. Brunem. ad l. ff. de in diem addit. num. 1. Castrop. loc. cit. ubi etiam, cur id potius de pacto additionis in diem, quam de pacto legis commissoriae statuatur, hanc reddit rationem: quod in pacto legis commissoriae resolutio illa apponatur in poenam emptoris ob pretium non solum, ideoque mitius cum eo agendum, nimirum requirendo factum hominis ad amissionem dominii rei in pacto additionis in diem; quod dominium redeat ad venditorem, id statutum in ejus favorem, adeoque extendendum, nimirum ut redeat ipso jure citra factum emptoris.

2. Secundo requiritur, ut hoc pactum adjiciatur venditioni re adhuc integra, & quidem in continente. L. 44. §. 2. ff. de O. S. A. Mant. loc. cit. num. 12. Franzk. loc. cit. num. 61. Molin. loc. cit. num. 10. Tiraquel. loc. cit. num. 4. §. 5. ubi, quod nemini haec de eo dubium. Lauterb. loc. cit. §. 15. ubi verò ex intervallo, re tamen adhuc integra, adjectum, habere quidem secundum nonnullorum sententiam vim ipso jure solvendi venditionem. Arg. l. 7. §. 6. §. 1. 27. §. 1. ff. de pactis. non tamen ex tunc, sed tantum ex nunc, ita ut non retrohatur resolutio ad tempus initi contractus, ait Lauterb. loc. cit. citans Castrenf. ad l. 59. ff. de pactis. num. 8. Si verò (ut Idem citatis l. 7. §. 6. l. 27. §. 2. l. 58. ff. de pactis. Franzk. ubi ante. num. 66. & DD. supra cit.) tempore pacti res integra esse desierit, hoc pactum vim nullam resolvendi habeat.

3. Tertio requiritur, ut emptor secundus sincerè absque simulatione meliorem conditionem offerat; cum juxta l. 6. c. si certum pet. simulata pro infectis habeantur; possentque alias facile pro

libitu tam emptor quam venditor recedere a contractu, subornando aliquem, qui simulatè plus offerat; quod si fecerit venditor, tam primo quam secundo emptori erit in solidum obligatus. L. 14. ff. de in diem. Si verò id faciat emptor. V. g. subornando aliquem alium emptorem, qui quidem plus offerat, non tamen sit solvendo, ignorante id venditore, evanescit quidem prima venditio, & valebit secunda, venditor tamen habebit actionem cum priore emptore, quanti suam interest, id factum non esse. cit. l. 14. §. 1. §. 2. in summa, ubi quid simulatum intervenit, succurritur laeso actione empti vel venditi. Muller. ad tit. de in diem addit. ib. 32. lit. 6.

4. Quarto requiritur, ut venditor oblatam a secundo emptore meliorem conditionem re ipsa acceptet, & pro ea eidem rem vendere velit, & quidem in totum; non enim potest pro parte illam admittere, & dimidiam partem rei relinquere priori, & alteram novo emptori addicere. L. 13. ff. de in diem. Zoëf. ad tit. eund. num. 9. Perez. in Cod. de pactis inter empt. & vendit. num. 4. Lauterb. §. 18. Si verò oblatam meliorem conditionem recuset, & nolit pro ea novo licitatori rem vendere (uti licet ei meliorem conditionem oblatam rejicere & sequi primam quasi meliorem. L. 9. ff. de in diem. & ibi Brunem. Mant. loc. cit. num. 22. Muller. ib. 33. lit. a. cum in ejus gratiam hoc pactum adjectum, & juxta l. 41. ff. de minor. unicuique liceat contemnere, quae pro se adjecta sunt; nisi fortè hoc pactum adjectum in gratiam emptoris, ut Muller. cit. ib. 33. lit. 6.) subsistat prima emptio, etiam invito emptore. cit. l. 9. nisi expressè & nominatim conventum, ut liceat quoque emptori resilire, meliorem conditione oblata; in quo casu prior emptio dissolvitur, emptore sic volente, etiam si venditor oblatam conditionem meliorem non admittat. Porro ubi plures sunt venditores, omnes meliorem conditionem acceptare debent in totum. L. 13. ff. de in diem. Zoëf. ibid. num. 9. Perez. loc. cit. num. 4. Mant. loc. cit. tit. 28. n. 21. Muller. ib. 32. lit. a. ubi verò ex pluribus venditoribus unus adjectionem seu auctionem pretii non receperit, distinguendum est, ita ut, si uno pretio partes suas distinxerint seu vendiderint hi venditores, res tota maneat empti priori emptori. L. 11. §. 13. ff. de in diem. Si verò pretiis diversis partes suas distinxerint, pars tantum rei addicitur meliorem conditionem offerenti. cit. l. 11. §. 12. eod. nisi prior emptor ita contraxerit, ut non nisi totam rem habere velit. cit. l. 13. ita Mull. loc. cit. Lauterb. §. 19. cum Zoëfio loc. cit.

5. Quinto requiritur, ut emptor primus oblatam meliorem conditionem nolit praestare; licet enim existente dicta conditione resolutiva, prior venditio ipso jure resolvatur, venditor tamen rem venditam non statim secundo emptori seu licitatori addicere potest, sed necesse habet, ut priorem emptorem de adjectione ab alio facta certiore faciat, ut is idem quoque, quod secundus adjecit seu obtulit, adjicere possit. L. 8. ff. de in diem. quo facto seu oblato, is merito secundo licitatori praefertur, & res ei relinquatur, etiam eandem, & non meliorem, quam secundus obtulit, offerat conditionem. L. 6. 7. 11. eod. Lauterb. §. 20. Muller. cit. ib. 33.

6. Sexto requiritur, ut ante tempus venditor non moriatur, vel, si moriatur, existat intra illud tempus haeres idoneus, cui melior conditio offeratur; si verò talis non existat intra illud tempus,